

ומשתה ומתנות לאביונים אני וביתי עד סוף כל הדורות. וביום שלישי בשבת, ארבעה ימים לירח מרחשון שנת ששה ועשרים ליצירה יצאנו מעכו לעלות לירושלים תחת סכנה ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי בו ביום חמישי, ששה ימים לחודש מרחשון. ובאחד בשבת תשעה בחודש יצאתי מירושלים לחברון לנשק קברי אבותי במערה ואותו היום עמדתי במערה והתפללתי, שבח לאל על הכל. ושני הימים האלו שהם ששי ותשיעי במרחשון נדרתי שיהיו כמו יום-טוב לתפלה ושמחה בהם ואכילה ושתייה. אלקים יעזורני אל הכל ויקים לי נדרי לה' אשלם, אמן. וכשם שזכיתי להתפלל בה בחורבנה כך אראה אני וכל ישראל בנחמתה מהרה, אמן".

(רמב"ם, הובאה ב, ספר חרדים" מצות התשובה, פרק ג' ובדפוס מכתב-יד ב, יין לבנון" לבריל בשנת תרכ"ח)

אוצר החכמה

מתפילת הרמב"ן בבואו לירושלים

...אני הגבר ראה עני, גליתי מעל שולחני, הרחקתי אוהב וריע, כי ארך המסע מהשתרע, הייתי נזיר אחים, במדבר מלון אורחים. עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי, ושם הנחתי את רוחי ונשמתי, עם הבנים והבנות אשר כנפשי, ועם הילדים אשר טפחתי ורביתי על ברכי, הם ראשית דרכי, הם לי הנאהבים והנעימים, והיו עיני ולבי שם כל הימים, וכבוד החברים כצפוני ישך, מיודעי מחשך, ונקל זאת וכל יקר ראתה עיני להבנות, טוב לי יום בחצרך לבקר בהיכלך החרב ומקדשך השמם, לחזות ולרצות אבניך ואת עפרך לחונן, ועל הרבותיך לקונן, כי עפריך בפי צוף ופנג, ובכיתי במר נפשי מספד מר ובבכי אתענג. ויהי כהרימי קולי, ובקרעי בגדי ומעילי אז ינוח לי, כי ביום תשיעי לירח אלול שנת חמשת אלפים ועשרים ושבע, באתי בעיר החרבה והשוממה מבלי בניה, והיא יושבת וראשה חפוי, וקראתי עליה כראוי, ציון מדבר היתה ירושלים שממה. ואצל העיר כנגד הפתח קרעתי עליה, ובבואי כנגד הבית הגדול והקדוש קראנו בבכיה רבה: בית קדשנו ותפארתנו היה לשרפת אש וכל מחמדנו היה לחרבה וקרענו קריעה שניה בתאניה ואניה — — — אבינו אב הרחמן, לא יתום ישראל ולא אלמן, כי רחמך עליהם במקומן, בכל עת וזמן, ובית עבדך משה בן נחמן, הבא לראות עירך ומקדשך בחורבן, ובקרעו בגדו ומעילו בוכה ומתאבל, אליך ישתחוה ואליך יתחנן, שיזכה לראות דבירך והיכלך, אליך ואלמך בבנינך".

(מתוך תפילה בבואו לירושלים ט' אלול ה"א)

כ"ז. נדפסה בדפוסים ראשונים בסוף פירוש הרמב"ן לתורה, ולאחרונה בכתבי רמב"ן מהדורת הרב ח"ד שעוועל, הוצ' מוסד הרב קוק, ירושלים תשכ"ג).